

Controleprotocol subsidieregeling RIG 2019 en SITI 2021

1. Inleiding

Dit controleprotocol bevat informatie voor de accountant die een opdracht heeft tot controle van het kostenoverzicht bij een voorschot- of vaststellingsverzoek (hierna: verzoek) in het kader van de subsidieregeling Regionale Investeringssteun Groningen RIG 2019 en de Subsidieregeling Investeren in een Toekomstbestendige Industrie 2021 (SITI 2021).

Een verzoek tot vaststelling bestaat uit een inhoudelijke verantwoording over de gerealiseerde investeringen en een financiële verantwoording. De verantwoording over de inhoud gaat via een verslag of rapportage van de activiteiten. De verantwoording over de investeringskosten gaat via een kostenoverzicht. Het kostenoverzicht is een overzicht waar alle gemaakte kosten in opgenomen zijn. Het gaat om kosten van investeringen in gebouwen en duurzame bedrijfsuitrusting. Bij de RIG 2019 kan het ook gaan om de kosten van grond.

De doelstellingen van dit controleprotocol zijn:

- de eindbegunstigde (de partij die de subsidie ontvangt) te informeren waarop de controle zich richt;
- welke administratieve documenten er bij de controle beschikbaar moeten zijn;
- uniformiteit te bewerkstelligen ten aanzien van de controleaanpak van de projecten;
- de controle zowel voor de eindbegunstigde als de controlerend accountant zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Dit controleprotocol behandelt de algemene uitgangspunten en specifieke vereisten van toepassing voor de accountantscontrole op de door de begunstigde in te dienen financiële verantwoording behorend bij het verzoek. Dit controleprotocol geeft ook aan hoe de accountant over de uitkomsten van de controle moet rapporteren. Het controleprotocol is geen werkprogramma. Het protocol geeft een minimum aantal verplicht uit te voeren controlepunten.

2. Controlerend accountant

De controle dient plaats te vinden door een accountant (AA of RA) zoals bedoeld in artikel 393, lid 1 Burgerlijk Wetboek Boek 2 en heeft als resultaat een controleverklaring volgens bijlage 1 bij dit controleprotocol. De begunstigde geeft de accountant een opdracht. In deze opdracht moet expliciet worden opgenomen dat de accountant de controle zal uitvoeren met inachtneming van dit controleprotocol.

3. Object van accountantscontrole

Object van onderzoek is het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht dat onderdeel is van de aanvraag tot subsidievaststelling. Het inhoudelijke deel van het verzoek is object van controle voor zover het gaat over het niet strijdig zijn met de specificatie van de investeringen. De controle richt zich niet alleen op het deel dat met subsidie is gefinancierd maar op het totale technisch en functioneel samenhangend geheel van investeringen. Dit controleprotocol is dan ook van toepassing op het geheel van investeringen.

De accountant waarmerkt het kostenoverzicht en neemt in dit waarmerk een verwijzing op naar de afgegeven controleverklaring (behorend bij de verklaring met datum/kenmerk...).

De accountant dient op verzoek medewerking te verlenen aan een mogelijke review uitgevoerd door of namens het SNN en/of andere aangewezen controle-instanties door de financiers van het programma. De review vindt plaats bij de accountant die de controle heeft uitgevoerd aan de hand van het door de accountant opgebouwde controledossier. Eventuele kosten van de accountant voor de review zijn voor rekening van de begunstigde.

4. Doelstelling van de accountantscontrole

De accountant wordt gevraagd de volledigheid, juistheid en de rechtmatigheid van het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht te controleren. Dit kostenoverzicht vormt een onlosmakelijk deel van het verzoek. De controle op het verzoek strekt zich tot de overeenstemming en de aansluiting met het kostenoverzicht.

- a. Volledigheid en juistheid. De verantwoorde investeringen in het kostenoverzicht zijn in de projectperiode in gebruik genomen, geactiveerd en betaald en hebben betrekking op de gefinancierde activiteit. De investeringen zijn juist op de daarvoor in aanmerking komende kostensoorten verantwoord, zoals opgenomen in de verleningsbeschikking.
- b. Rechtmatigheid. Het kostenoverzicht is tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten volgens de verleningsbeschikking en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals omschreven in paragraaf 5 en bijlage II van dit controleprotocol.

Tenslotte stelt de accountant vast dat in het inhoudelijke deel van het verzoek geen mededelingen zijn opgenomen die strijdig zijn met het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht behorend bij het verzoek.

5. Wettelijk kader

Op het verzoek is wet- en regelgeving van toepassing die de accountant in de controle moet betrekken. In bijlage II bij dit controleprotocol is een overzicht van relevante wet- en regelgeving opgenomen. Wet- en regelgeving kan wijzigen.

Op de website van het SNN is alle van toepassing zijnde regelgeving vermeld (zie bijlage II voor de hyperlinks). Het is raadzaam om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van de laatste stand van zaken.

In paragraaf 8 van dit protocol zijn de voor de accountant relevante controleaspecten uit de wet- en regelgeving opgenomen. De accountant mag zich daarom beperken tot de daar genoemde controleaspecten. Hierbij dient de accountant alert te zijn op eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving. De regelingen zijn enkel relevant als achtergrondinformatie voor de controleaspecten.

6. Procedure

1. De accountant dient voorafgaand aan de controle aan te geven welke informatie bij de start en tijdens de controle beschikbaar moet zijn teneinde de controle efficiënt uit te voeren.
2. De eindbegunstigde verstrekt in ieder geval de volgende informatie aan de controlerend accountant:
  - de projectaanvraag met een gedetailleerde investeringsbegroting;
  - de goedkeuring van het project (subsidie verleningsbeschikking);
  - gedetailleerde financiële specificaties (zoals facturen, betaalbewijzen, grootboekrekeningen waaruit blijkt dat de investering is geactiveerd) behorend bij het kostenoverzicht conform de ingediende begroting;
  - dit controleprotocol.

3. Wij verzoeken de accountant om voorafgaand aan de controle kennis te nemen van brieven en verslagen over eventueel door de subsidieverstrekker uitgevoerde controles en zo nodig nadere informatie bij de subsidieverstrekker op te vragen.
4. Na ontvangst van de in 6.2 genoemde informatie maakt de controlerende accountant een afspraak met de eindbegunstigde omtrent de feitelijke controle.
5. De accountant dient zijn bevindingen af te stemmen met de begunstigde voordat rapportage plaatsvindt. De accountant richt zijn rapportage aan de begunstigde. Deze voegt de controleverklaring bij het verzoek.
6. De controleverklaring wordt afgegeven ten behoeve van het gebruik door het SNN en de provincie Groningen.

7. Controleaanpak

De controleaanpak is de primaire verantwoordelijkheid van de accountant. Het controleprotocol is hierin richtinggevend.

8. Controleaspecten

1. De accountant stelt vast dat de investeringen zijn verantwoord met inachtneming van de navolgende criteria. De accountant neemt in zijn beoordeling mee:
  - a. de start- en einddatum waarbinnen de subsidiabele investeringen van het project in gebruik genomen en betaald zijn;
  - b. de vereiste dat de investeringen op de fiscale balans van de begunstigde zijn geactiveerd en in tenminste twee jaar worden afgeschreven, uitgezonderd specifieke fiscale regelingen;
  - c. de vereiste dat de investeringen niet binnen het concern mogen zijn aangekocht;
  - d. de vereiste dat geen investeringen in grond (SITI 2021) en bijkomende kosten mogen zijn opgenomen;
  - e. de vereiste dat geen tweedehands investeringsgoederen zijn aangekocht en gedeclareerd indien het een grote onderneming betreft (RIG 2019);
  - f. de vereiste dat investeringen in tweedehands investeringsgoederen, de taxatiewaarde niet te boven gaat indien het een mkb-onderneming betreft (RIG 2019);
  - g. de vereiste dat geen immateriële vaste activa als omschreven in artikel 365 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is gedeclareerd, daaronder niet begrepen legeskosten van bouw- en milieuvergunningen;
  - h. de vereiste dat de onderneming in de projectperiode geen vergelijkbare investeringsgoederen of ruimten buiten gebruik heeft gesteld;
  - i. de vereiste dat de gedeclareerde investering op de datum van afgifte van de controleverklaring nog steeds behoort tot het eigendom van de begunstigde en ten dienste staat of in gebruik is voor de in het projectplan voorgenomen activiteiten;
  - j. de vereiste dat de investering op de bij aanvraag opgegeven locatie binnen het werkingsgebied permanent aanwezig is;
  - k. de vereiste dat de begunstigde het economisch en juridisch eigendom heeft van de investering;
  - l. geen intern bestede uren in welke vorm dan ook onderdeel uitmaken van de geactiveerde investering;
  - m. de vereiste dat geen financieringskosten en/of overdrachtsbelasting zijn opgenomen in de gedeclareerde investeringen in bedrijfsgebouwen (en grond voor RIG 2019);
  - n. de aansluiting van het voorschot- of verzoek op het projectplan, de projectadministratie en de projectbegroting;

- o. de inrichting van de projectadministratie, die zodanig is ingericht dat op een eenvoudige en duidelijke wijze alle investeringen, gespecificeerd overeenkomstig de subsidiabele categorieën, kunnen worden afgelezen;
  - p. het niet strijdig zijn van het inhoudelijke deel van het verzoek met het door de begunstigde opgestelde kostenoverzicht;
  - q. de gescheiden registratie of herleidbaar in de registratie van subsidiabele en niet-subsidiabele investeringen (indien van toepassing);
  - r. welke correcties de begunstigde heeft doorgevoerd naar aanleiding van de werkzaamheden van de accountant.
2. Investeringen zijn te definiëren als uitgaven voor investeringsgoederen die direct voor het project zijn aangekocht. Deze kunnen bestaan uit door derden geleverde (register)goederen. Voor investeringen zullen over het algemeen facturen van derden worden ontvangen en betaald. In geval van investeringen in diensten en/of andere immateriële activa komen behoudens de leges voor bouw- en milieuvergunningen niet voor subsidie in aanmerking.
3. Bovengenoemde controlefacetten zijn verder uitgewerkt in onderstaande voor de controle specifieke attentiepunten:
- a. Kosten derden
    - relatie tussen begrote en werkelijke investeringen;
    - zijn voor alle in het kostenoverzicht opgenomen investeringen de onderliggende facturen aanwezig;
    - blijkt uit de facturen dat deze intern zijn gecontroleerd op hoeveelheid, prijs en kwaliteit, of anderszins blijkt of is gebleken dat de factuur hiermee in overeenstemming is;
    - blijkt uit de facturen en de eventueel daarbij behorende offertes en overige correspondentie dat de gefactureerde bedragen betrekking hebben op het project en zijn deze ook als zodanig verantwoord in het kostenoverzicht;
    - blijkt uit de facturen dat de investeringen gedaan zijn in de projectperiode;
    - zijn er geen juridisch onomkeerbare verplichtingen betreffende de uitvoering aangegaan voorafgaand aan de datum waarop de aanvraag is ingediend (voorbereidende werkzaamheden zijn toegestaan);
    - blijkt uit de bankafschriften dat de facturen betaald zijn binnen de projectperiode of in de daaropvolgende periode, waarin het verzoek tot definitieve vaststelling van de subsidie vervaardigd en ingediend dient te worden;
    - de investeringen zijn exclusief BTW verantwoord op het project.
  - b. Gebruik maken van andere accountants
Indien de accountant bij zijn controle gebruik maakt van (een) controleverklaring(en) van (een) andere accountant(s), voert hij ongeacht de omvang van de desbetreffende deelverantwoording(en) (een) review(s) uit op de werkzaamheden van deze andere accountant(s).
  - c. Controleverklaring
De accountant dient vast te stellen dat het verzoek voldoet aan de eraan te stellen eisen. De controleverklaring heeft betrekking op de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de in het kostenoverzicht opgenomen subsidiabele investeringen en de aansluiting van de financiële informatie met het verzoek.

9. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

1. Goedkeuringstoleranties

De accountant gebruikt ten behoeve van de oordeelsvorming over de verantwoording de volgende goedkeuringstoleranties:

- ten aanzien van fouten in de verantwoording 3% van de omvangsbasis
- ten aanzien van onzekerheden in de controle 5% van de omvangsbasis

De omvangsbasis is gerelateerd aan de werkelijke totale subsidiabele kosten per project.

De accountant geeft geen goedkeurende controleverklaring aan het verzoek indien één of beide goedkeuringstoleranties worden overschreden.

2. Betrouwbaarheid

De controleverklaring dient een redelijke mate van zekerheid te verschaffen omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van het verzoek. In procenten uitgedrukt bedraagt de betrouwbaarheid minimaal 95%.

Bij de oordeelsvorming over de kostenspecificatie spelen de goedkeuringstoleranties een belangrijke rol. De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Als de goedkeuringstoleranties niet worden overschreden, wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

Als één of beide goedkeuringstolerantie(s) worden overschreden zal de accountant geen goedkeurende controleverklaring afgeven maar één van de drie andere hieronder aangegeven oordelen.

	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten (F) in het kostenoverzicht van het verzoek <i>(in % van het totaal van de subsidiabele investeringen)</i>	$F \leq 3\%$	$3\% < F < 10\%$	-	$F \geq 10\%$
Onzekerheden in de controle (O) <i>(in % van het totaal van de subsidiabele investeringen)</i>	$O \leq 5\%$	$5\% < O < 10\%$	$O \geq 10\%$	-

10. Het ontdekken van fouten door de accountant

Het SNN verwacht dat alle bekende fouten in het kostenoverzicht behorend bij het verzoek zijn gecorrigeerd. Bij het nalaten van deze correctie moet de accountant het totale bedrag van niet gecorrigeerde fouten vermelden in zijn verklaring, of een separaat controleverslag. Er kan sprake zijn van verschil van mening over de interpretatie van regelgeving tussen de begunstigde en de accountant. Het SNN verwacht dat de accountant resterende interpretatiekwesties in de controleverklaring vermeldt en specificeert in een bijlage bij de controleverklaring.

De accountant neemt de niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden mee in zijn oordeelsvorming in de controleverklaring.

11. Rapportage

Rapportage vindt plaats in de vorm van een controleverklaring. In bijlage I is een model controleverklaring opgenomen. De controleverklaring is bestemd voor het SNN en de provincie Groningen.

Tenslotte voegt de accountant het gewaarmerkte kostenoverzicht bij de controleverklaring.

BIJLAGE I:

'Basis voorbeeldtekst goedkeurende controleverklaring bij een verzoek tot vaststelling van een subsidie in de publieke sector' uit Handleiding Regelgeving Accountancy van NBA.

Af te geven door een onafhankelijke registeraccountant of certificeringsbevoegde accountant-administratieconsultant en te stellen op briefpapier accountant.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van het SNN, de Provincies Drenthe, Fryslân, Groningen en het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat.

Aan: *[naam opdrachtgever]*

Wij hebben het kostenoverzicht behorend bij het verzoek inzake het project *[nummer en naam project]* van *[naam opdrachtgever]* te *[statutaire vestigingsplaats]* over de periode *[dd-mm- jyyy]* tot en met *[dd-mm-jyyy]*, hierna aangehaald als 'het verzoek', gecontroleerd.

Naar ons oordeel is het verzoek voor de subsidieregeling *[RIG2019 / SITI2021]* *[jaartal]*, van *[naam entiteit(en)]* in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de subsidieregeling en het wettelijk kader zoals opgenomen in paragraaf 5 van het controleprotocol.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol *[RIG2019 / SITI2021]* *vallen*. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het verzoek'.

Wij zijn onafhankelijk van *[naam entiteit(en)]* zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Het kostenoverzicht omvat andere informatie, namelijk:

- *[Een verzoek in het eLoket van het SNN];*
- *[Een verslag of rapport van de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten van de activiteiten];*
- *[Specificeren overige relevante inhoudelijke stukken welke onderdeel zijn van het verzoek].*

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met het kostenoverzicht verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij het kostenoverzicht.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder dat het verzoek in overeenstemming is met het kostenoverzicht.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Het verzoek is opgesteld voor het SNN en de provincie Groningen met als doel [*Naam Entiteit(en)*] in staat te stellen te voldoen aan de subsidievereisten. Hierdoor is dit verzoek mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor [*Naam Entiteit(en)*] en het SNN en de provincie Groningen en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheid van het bestuur voor het verzoek

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het verzoek in overeenstemming met de regeling en de voorwaarden in de beschikking. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van dit verzoek mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het kostenoverzicht

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit verzoek nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol [*RIG2019 SIT/2021*], ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat dit verzoek afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van

controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van dit verzoek en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in dit verzoek staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van dit verzoek en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of dit verzoek de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ondertekening

Plaats en datum

[Naam accountantspraktijk]

[Naam accountant]

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bijlage:

Gewaarmerkt kostenoverzicht

BIJLAGE II: TOEPASSELIJKE WET- EN REGELGEVING

1. Subsidieregeling Regionale Investeringssteun Groningen RIG2019
<https://www.snn.nl/ondernemers/regionale-investeringssteun-groningen-rig-2019/aangevraagd>
2. Subsidieregeling Investeren in Toekomstbestendige Industrie SITI2021
<https://www.snn.nl/ondernemers/investeren-in-toekomstbestendige-industrie-2021/aangevraagd>
3. Verordening nr. 651/2014 van de Europese Commissie van 17 juni 2014
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651&from=NL>
4. Kaderverordening subsidies provincie Groningen
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR602497>
5. Steunmaatregel SA.39108 (2014/N) van de Europese Commissie van 16 september 2014 betreffende de Regionale steunkaart 2014-2020 voor Nederland (de Steunkaart)
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/253706/253706_1583725_58_2.pdf
6. De steunmaatregel SA.59185 (2020/N) van de Europese Commissie van 12 november 2020 betreffende verlenging van de Nederlandse regionale-steunkaart 2014-2020 tot en met 31 december 2021
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0708\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0708(01)&from=EN)